

**ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับนิยามฐานความผิด การกำหนดค่าเสียหาย
และมาตรการสำหรับนักเรียนและนักศึกษากรณีการกลั่นแกล้ง
ในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying)¹**

เศรษฐวัฒน์ อุษมากรกุล²

ในปัจจุบันโลกได้มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีมากขึ้น โดยเฉพาะระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกันได้ทั่วโลกและเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของมนุษย์มากขึ้น เนื่องจากมีความสะดวก รวดเร็ว สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ง่ายขึ้น การติดต่อสื่อสารด้วยวิธีการใช้อินเทอร์เน็ต หรือที่เรียกว่า “สื่อสังคมออนไลน์” เป็นสื่อดิจิทัลที่ใช้สื่อสารกันในระบบเครือข่ายสังคมผ่านทางเว็บไซต์และโปรแกรมต่าง ๆ ทำให้ผู้ใช้งานในระบบสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ ไม่ว่าจะเป็นการพิมพ์ส่งหรือรับข้อมูล การส่งไฟล์รูปภาพ เสียง หรือวิดีโอก็สามารถทำได้ภายในระบบดังกล่าว ส่วนใหญ่มนุษย์จึงรับรู้สิ่งต่าง ๆ ผ่านทางระบบสื่อสังคมออนไลน์ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การรับข้อมูลข่าวสารทางเว็บไซต์ต่าง ๆ การส่งข้อความส่วนตัวถึงบุคคลอื่น การโพสต์ความคิดเห็นตามเว็บไซต์หรือบนเครือข่ายสื่อสังคมออนไลน์ อาทิ เฟซบุ๊ก ไลน์ เป็นต้น ทำให้เกิดโลกไซเบอร์ขึ้นซึ่งเป็นโลกเสมือนจริงที่มีระบบเครือข่ายและสื่อสังคมออนไลน์เป็นแหล่งที่มีการแลกเปลี่ยนและส่งต่อข้อมูลระหว่างบุคคล

แม้ว่าสื่อสังคมออนไลน์จะมีประโยชน์ในด้านการติดต่อสื่อสารบนโลกไซเบอร์ แต่ในทางตรงกันข้ามสื่อสังคมออนไลน์เองก็มีโทษ เนื่องจากการที่มนุษย์ใช้และเสพสื่อสังคมออนไลน์โดยปราศจากการยั้งคิดและควบคุม ก่อให้เกิดการข่มเหงรังแกกันบนสื่อสังคมออนไลน์ (Cyber Bullying) หรือที่บางครั้งเรียกว่า “การกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying)” เป็นปัญหาที่มีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลต่อทั้งร่างกาย จิตใจของผู้ถูกรังแกและต่อความสงบสุขของสังคม

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่าปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) โดยตรง เนื่องจากเป็นลักษณะของความผิดที่มีรูปแบบค่อนข้างใหม่และ

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับนิยามฐานความผิด การกำหนดค่าเสียหาย และมาตรการสำหรับนักเรียนและนักศึกษากรณีการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ จุฑามาศ นิสารัตน์ และคณะกรรมการสอบคือ รองศาสตราจารย์ ประเทือง ธนียผล และรองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐ สันตาสว่าง

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

กฎหมายของประเทศไทยที่มีอยู่เดิมนั้น ไม่ได้บัญญัติทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) หรืออาจมีบางบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องและใกล้เคียงที่จะสามารถนำมาปรับใช้กับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) แต่บทบัญญัติเหล่านั้นก็กระจัดกระจายอยู่ในกฎหมายหลายฉบับ ทำให้ผู้ใช้กฎหมายเกิดความไม่สะดวกและไม่สามารถนำกฎหมายมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากสาเหตุดังกล่าวผู้เขียนพิจารณาแล้วเห็นว่า หากจะทำให้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) เกิดประสิทธิภาพและสะดวกต่อการนำไปใช้ จะต้องมีการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหากฎหมายในประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังนี้

ประเด็นปัญหาแรก ปัญหาการกำหนดนิยามและฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) จากการศึกษาค้นคว้าความหมายคำว่า “การกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying)” ของนักวิชาการ บทความ วรรณกรรม และกฎหมายของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องพบว่า การกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์นั้น มีการให้ความหมายที่หลากหลายครอบคลุมลักษณะของการกระทำหลายรูปแบบ เช่น การโพสต์หรือส่งข้อความผ่านสื่อออนไลน์ อันมีลักษณะทำให้ผู้อื่นเสียหาย โดยผู้กระทำมีเจตนากลั่นแกล้งผู้อื่นให้ได้รับความอับอาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรืออาจเป็นการโพสต์หรือตัดต่อรูปภาพ วิดีโอของผู้อื่นบนสื่อออนไลน์ และทำให้ผู้อื่นนั้นได้รับความเสียหายต่อชื่อเสียง หรือแม้กระทั่งการโพสต์หรือส่งข้อความในเชิงลักษณะข่มขู่คุกคาม หรือล้อเลียนเสียชื่อเสียงผู้อื่น รูปแบบของการกระทำดังกล่าวนั้นก็เข้าข่ายเป็นการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) แล้ว ในต่างประเทศที่มีกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวนั้นก็มีการกำหนดนิยามเฉพาะให้กับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) ไว้อย่างชัดเจน และเมื่อมีความหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าวแล้ว จึงนำมาสู่การบัญญัติให้การกระทำในลักษณะเช่นนั้นเป็นความผิดฐานหนึ่งด้วย

ประเทศไทยก็ไม่ได้มีการบัญญัติคำว่า “Cyber Bullying” เป็นศัพท์ทางกฎหมายไว้แต่อย่างใด ทำให้ไม่มีการให้นิยามของความหมายและรูปแบบของการกระทำที่ชัดเจนอันทำให้เข้าใจถึงการกระทำผิดดังกล่าว ซึ่งเข้าข่ายเป็นการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) และส่งผลให้ไม่มีการบัญญัติฐานความผิดเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวไว้แต่อย่างใด นอกจากนี้ กฎหมายบางฉบับของประเทศไทย อาทิ ประมวลกฎหมายอาญา ความผิดเกี่ยวกับการหมิ่นประมาท หรือดูหมิ่นซึ่งหน้า หรือพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดผ่านระบบคอมพิวเตอร์ แม้จะมีบทบัญญัติในบางเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) แต่การนำมาปรับใช้นั้นก็มีข้อจำกัด เนื่องจากไม่ใช่บทบัญญัติเฉพาะสำหรับเรื่องดังกล่าว ก่อให้เกิดความไม่สะดวกในการนำกฎหมายมาบังคับใช้และส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ประเด็นปัญหาที่สอง ปัญหาการกำหนดค่าเสียหายจากการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) ลักษณะของการกลั่นแกล้งมักเป็นการกระทำที่มุ่งให้เกิดความเสียหายทางด้านชื่อเสียงของผู้ถูกกลั่นแกล้งมากกว่าความเสียหายทางด้านร่างกาย อนามัย หรือทรัพย์สิน ส่งผลให้ผู้ถูกกลั่นแกล้งได้รับความเสียหายต่อจิตใจมากกว่าความเสียหายทางด้านร่างกาย และเนื่องจากการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) เป็นการกระทำผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ การกลั่นแกล้งจึงมักเกิดขึ้นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นจึงส่งผลกระทบต่อผู้ถูกกลั่นแกล้งเป็นวงกว้าง โดยไม่สามารถทราบได้เลยว่า บุคคลใดบ้างที่เป็นผู้กลั่นแกล้ง นอกจากนี้ความเสียหายดังกล่าวยังขยายวงกว้างได้อย่างรวดเร็วต่างกับการกลั่นแกล้งในอดีตที่มีจะถูกจำกัดเฉพาะแค่กลุ่มคนใดกลุ่มคนหนึ่งเท่านั้น

แม้ว่าการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) จะสร้างความเสียหายต่อผู้ถูกกลั่นแกล้งอย่างร้ายแรง โดยเฉพาะความเสียหายที่ส่งผลทางด้านจิตใจของผู้ถูกกลั่นแกล้ง แต่ผู้ถูกกลั่นแกล้งมักไม่ได้รับการเยียวยาเท่าที่ควร เพราะหากพิจารณาตามกฎหมายของประเทศไทยในเรื่องการกระทำละเมิด อันเป็นเรื่องในทางแพ่งแล้ว พบว่า การชดเชยค่าเสียหายจากการกระทำละเมิดในทางแพ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของประเทศไทย ไม่ได้มีการกำหนดหลักเรื่องการชดเชยค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายต่อจิตใจไว้แต่อย่างใด นอกจากนี้แม้จะมีการกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอย่างอื่นอันมิใช่ตัวเงินไว้ในมาตรา 446 แต่ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าว ก็ต้องมีฐานมาจากความเสียหายทางร่างกายหรืออนามัย ซึ่งเป็นความเสียหายในทางกายภาพ มิใช่ทางจิตใจ เหตุผลส่วนหนึ่งที่ศาลไม่มีการกำหนดเรื่องค่าเสียหายต่อจิตใจนั้น เนื่องจากมองว่าเป็นเรื่องภายในจิตใจ ซึ่งไม่อาจคำนวณความเสียหายออกมาเป็นตัวเงินได้ จึงทำให้ผู้เสียหายไม่ได้รับการเยียวยาในเรื่องดังกล่าว

นอกจากนี้ในเรื่องค่าเสียหายอันเกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) เมื่อมีการชดเชยเยียวยาให้แก่ผู้ถูกกลั่นแกล้งแล้ว ในส่วนผู้ที่กระทำการกลั่นแกล้งบุคคลอื่น ก็สมควรที่จะมีมาตรการลงโทษที่เหมาะสม โดยในเรื่องเกี่ยวกับค่าเสียหายนั้น เห็นว่านอกจากค่าเสียหายปกติที่ผู้ถูกกลั่นแกล้งจะได้รับตามความเสียหายที่แท้จริงแล้วนั้น ควรบัญญัติให้ศาลมีอำนาจในการกำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษไว้ด้วย เพื่อเป็นมาตรการลงโทษทำให้ผู้กลั่นแกล้งไม่กล้าที่จะกระทำการกลั่นแกล้งดังกล่าวอีก แม้ว่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของประเทศไทยปัจจุบันจะยังไม่มีเรื่องการกำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษ แต่อย่างไรก็ตามปัจจุบันประเทศไทยก็มีกฎหมายเฉพาะซึ่งบัญญัติให้ศาลสามารถที่จะกำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดได้ โดยมีเกณฑ์การกำหนดที่ชัดเจนไม่เกินก็เท่าของความเสียหายที่แท้จริง เช่น ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 เป็นต้น

ประเด็นปัญหาที่สาม ปัญหาการกำหนดมาตรการทางกฎหมายสำหรับนักเรียน นักศึกษาที่มีพฤติกรรมของการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) เนื่องด้วยปัจจุบันกลุ่มที่มีการใช้เทคโนโลยีด้านอินเทอร์เน็ตในการสื่อสาร ผ่านสื่อออนไลน์ประเภทต่าง ๆ อาทิ เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ มักเป็นวัยรุ่นเด็กนักเรียนหรือนักศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมักมีพฤติกรรมของการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) อันเนื่องมาจากขาดการยั้งคิดหรือไตร่ตรองการกระทำของตน หรืออาจเกิดจากความอึดอัดเป็นส่วนใหญ่ โดยพฤติกรรมดังกล่าวสมควรได้รับการแก้ไขเพื่อเป็นการยังยั้งและป้องกันการกลั่นแกล้งรูปแบบดังกล่าวที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ผ่านทางโรงเรียนหรือสถานศึกษาซึ่งมีส่วนสำคัญในการอบรมและให้ความรู้ในเรื่องดังกล่าว เพื่อสร้างความตระหนักในผลเสียที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมของการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying)

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ อันเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องใกล้เคียงกับลักษณะของการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) ไม่ได้มีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่ครอบคลุมพฤติกรรมดังกล่าวของนักเรียนนักศึกษาไว้แต่อย่างใด ซึ่งเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 64 มาตรา 65 ประกอบระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548 และกฎกระทรวงกำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548 ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ที่กำหนดพฤติกรรมที่ห้ามประพฤติของนักเรียนนักศึกษา รวมทั้งกำหนดโทษกรณีที่มีการฝ่าฝืนกฎดังกล่าว ก็ไม่ได้มีการกำหนดลักษณะพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) ไว้แต่อย่างใด อันเนื่องมาจากส่วนหนึ่งนั้นพฤติกรรมของการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) เป็นลักษณะของการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นใหม่ และกฎหมายดังกล่าวนี้ไม่ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้น ส่งผลให้ไม่มีมาตรการทางกฎหมายในสถานศึกษาหรือโรงเรียน สำหรับการแก้ไขและควบคุมพฤติกรรมการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) ของนักเรียนนักศึกษา

จากสาเหตุของปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงได้ทำการค้นคว้ารวบรวมเอกสาร ตำรา กฎหมาย งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าวโดยมีข้อเสนอแนะ คือ

1. ปัญหาการกำหนดนิยามและฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) มีข้อเสนอแนะคือ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดบทนิยามและฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยกำหนดเพิ่มหมวดที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบในการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) กำหนดนิยามศัพท์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) ได้แก้

“การกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying)” หมายถึง การสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น ซึ่งผู้สื่อสารมีเจตนาก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ หรือความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคลอื่น และรวมถึงกรณีต่อไปนี้ (1) การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับอนุญาต (2) การสื่อสารโดยมีเจตนาข่มขู่ (3) การสื่อสารที่ไม่เหมาะสม หรือลามกอนาจาร (4) การกล่าวหาต่อบุคคลอื่น อันมีลักษณะเป็นข้อความเท็จ (5) การสื่อสารที่ขู่หรือสนับสนุนให้บุคคลอื่นฆ่าตัวตาย (6) การสื่อสารที่มีลักษณะเป็นการขู่หรือสนับสนุนให้บุคคลอื่นกระทำการใด ๆ ข้างต้น

“การสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์” หมายถึง รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ใด ๆ ในการสื่อสาร ซึ่งรวมถึง การส่งข้อความ, การเขียน, ภาพถ่าย, รูปภาพ, การบันทึกหรือเรื่องอื่น ๆ ที่สื่อสารด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

และกำหนดให้การกระทำที่มีลักษณะเข้าข่ายนิยามอันเป็นการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) เป็นความผิด ซึ่งหากฝ่าฝืนมีโทษในทางอาญาทั้งโทษปรับและโทษจำคุก โดยระดับความรุนแรงของโทษดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นตามพฤติการณ์ของผู้กระทำความผิด อาทิ หากเป็นการกระทำความผิดซ้ำ หรือการกระทำความผิดดังกล่าว ส่งผลทำให้ผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บสาหัส หรือถึงแก่ความตาย เป็นต้น ซึ่งลักษณะของการกำหนดนิยามที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) ดังกล่าวนั้นมีความสอดคล้องใกล้เคียงกับ Intimate Images and Cyber-protection Act CHAPTER 7 OF THE ACTS OF 2017 ของประเทศแคนาดา ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying)

2. ปัญหาการกำหนดค่าเสียหายจากการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) มีข้อเสนอแนะคือ แก้ไขเพิ่มเติมเพิ่มเติมเรื่องค่าเสียหายต่อจิตใจและค่าเสียหายเชิงลงโทษในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ในหมวดเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) โดยกำหนดนิยามความเสียหายต่อจิตใจและให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายกรณีที่เกิดความเสียหายต่อจิตใจ อันเนื่องมาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) รวมทั้งกำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งผู้กระทำความผิดจ่ายค่าเสียหายเชิงลงโทษสำหรับความผิดที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ประกอบเพื่อเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดและป้องกันกระทำความผิดซ้ำ ซึ่งการกำหนดเรื่องค่าเสียหายดังกล่าวข้างต้นนั้น เป็นไปตามหลักการเดียวกับที่ปรากฏในพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 คือ

“ความเสียหายต่อจิตใจ” หมายความว่า ความเจ็บปวด ความทุกข์ทรมาน ความหวาดกลัว ความวิตกกังวล ความเศร้าโศกเสียใจ ความอับอาย หรือความเสียหายต่อจิตใจอย่างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน ซึ่งมีความหมายในทำนองเดียวกับเรื่องค่าเสียหายทางจิตใจที่กำหนดในพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551

“กรณีความผิดเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ นอกจากค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ศาลมีอำนาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายต่อจิตใจเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร”

“กรณีเห็นสมควรศาลอาจมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความรุนแรงของความเสียหายที่ผู้ถูกกลั่นแกล้งได้รับ หรือพฤติการณ์การกลั่นแกล้งของผู้กระทำความผิดระยะเวลาของการกลั่นแกล้ง”

3. ปัญหาการกำหนดมาตรการทางกฎหมายสำหรับนักเรียน นักศึกษาที่มีพฤติกรรมของการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) มีข้อเสนอแนะคือ แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการห้ามนักเรียนหรือนักศึกษามีพฤติกรรมของการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) โดยบัญญัติเพิ่มเติมในกฎกระทรวงกำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548 เป็นข้อ 1 (10) ห้ามนักเรียนนักศึกษามีพฤติกรรมในลักษณะที่เป็นการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) โดยกำหนดความหมายของการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) เช่นเดียวกับที่แก้ไขเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ คือ

“ข้อ 1.นักเรียนและนักศึกษาต้องไม่ประพฤติตน ดังต่อไปนี้

(10) แสดงพฤติกรรมหรือกระทำการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) โดยลักษณะเป็นการการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น ซึ่งผู้สื่อสารมีเจตนาก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ หรือความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคลอื่น และรวมถึงกรณีต่อไปนี้ (1) การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับอนุญาต (2) การสื่อสารโดยมีเจตนาข่มขู่ (3) การสื่อสารที่ไม่เหมาะสม หรือลามกอนาจาร (4) การกล่าวหาต่อบุคคลอื่น อันมีลักษณะเป็นข้อความเท็จ (5) การสื่อสารที่ขู่หรือสนับสนุนให้บุคคลอื่นฆ่าตัวตาย (6) การสื่อสารที่มีลักษณะเป็นการขู่หรือสนับสนุนให้บุคคลอื่นกระทำการใด ๆ ข้างต้น

โดยหากนักเรียนหรือนักศึกษาคนใดฝ่าฝืนกฎกระทรวงในข้อดังกล่าว ผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษามีกำหนดโทษที่จะลงโทษแก่นักเรียนหรือนักศึกษาได้อันเป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548 ซึ่งมีโทษ 4 สถาน ได้แก่ ว่ากล่าวตักเตือน, ทำทัณฑ์บน, ตัดคะแนนความประพฤติ หรือทำกิจกรรมเพื่อให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

เอกสารอ้างอิง

คณพล จันทร์หอม. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิด. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2563.

ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิดและลหุโทษ. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2561.

ปิติกุล จีระมงคลพาณิชย์. กฎหมายลักษณะละเมิด. กรุงเทพมหานคร : บริษัท โรงพิมพ์เดือนตุลา จำกัด, 2562.

ไพบูลย์ อมรภิญโญเกียรติ. คำอธิบาย พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอชเอ็นกรุ๊ป จำกัด, 2553.

ภัทรศักดิ์ วรรณแสง. คำอธิบายกฎหมายละเมิด. พิมพ์ครั้งที่ 10 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2562.